

EL REI-SOL I L'ECLIPSI, de Quim Canals**PERSONATGES**

REI-SOL	ESTEVE
REINA	JOANA
CLARA	TON
SAVI	REI DE LES PUCES
CANCELLER	REI DEL POL NORD
PERONELLA	REI DELS GANDULS
GUÀRDIA 1	REI DE LA BARRA
GUÀRDIA 2	REI D'ELL MATEIX
PEP ESPURNA	REI DEL NO-RES
SISET	REI DE LA QUINTA FORÇA
MARIETA	MARQUÈS RÍNXOLS D'OR
LAIA	COMTESSA FIGAFLORE
BALDIRI	REI DE LES BALANCES
QUIM	REI DE LES OLLES
QUIMA	REI DE L'AIRE
PERET	REI DELS ACUDITS
PASTAFANG	REI DEL BARRET
PRIMFILAT	VEU

ACTE PRIMER**ESCENA PRIMERA**

Palau del REI-SOL. En escena, el SAVI.

SAVI: Quin silenci! Els ocells no piulen, els rius corren enrere i sento pessigolles al dit gros del peu. Aquesta nit he consultat els astres: diuen que demà es farà de nit a ple migdia, la Lluna tancarà el Sol i la Terra s'enfosquirà. Demà serà el dia del gran eclipsi.

(Entra el REI-SOL.)

REI-SOL: Que la Terra s'enfosquirà, dieu? En el nostre reialme mai no es pon el Sol perquè el Sol sóc jo, el rei, el Rei-Sol. Jo, des del centre de l'univers il·lumino tot el món.

SAVI: Tanmateix, Majestat, passen coses estranyes...

REI-SOL: M'he llevat i el cel és clar; què té d'estrany, això?

SAVI: Escolteu...

(Pausa.)

REI-SOL: No sento res.

SAVI: Això és el que és estrany, Majestat. No se sent res. On són, els ocells? No piulen, temen alguna cosa, s'amaguen, tenen por...

REI-SOL (*Mira enlaire*): És veritat, no se'n veu cap. Que vingui el ministre de l'Aire!

(Entra el CANCELLER.)

REI-SOL (*Al CANCELLER*): On són, els ocells?

(El CANCELLER mira enlaire, desconcertat.)

CANCELLER: No ho sé, Majestat.

REI-SOL: Com? El ministre de l'Aire no sap on són els ocells?

CANCELLER: Jo no sóc el ministre de l'Aire.

REI-SOL: Ho sou a partir d'ara. On són, els ocells?

CANCELLER: No ho sé, Majestat.

REI-SOL: Quedeu destituït com a ministre de l'Aire, per incompetent!

CANCELLER: He vingut per parlar-vos d'un assumpte important.

REI-SOL: No us escoltaré. El Rei només s'escolta ell mateix.

CANCELLER: Caldria prendre mesures, Majestat; s'acosta el dia de l'eclipsi i ens queden poques espelmes al magatzem.

REI-SOL: Jo sóc el Rei de la llum. Res no heu de témer, em sento més resplendent que mai.

ESCENA SEGONA

Entren dos guàrdies, porten presoner en Pep Espurna.

REI-SOL: Qui és, aquest?

GUÀRDIA 1 (A/ REI-SOL): Volia calar foc a palau, Majestat.

GUÀRDIA 2: L'hem trobat a prop de la cuina amb un feix de llenya a la mà.

REI-SOL: Volia calar foc al palau del Rei-Sol? Que no s'hi està prou calent, en aquesta casa? (Als guàrdies.) Talleu-li el cap!

(Entra la CLARA, la princesa.)

CLARA: No! No! Jo conec aquest noi. No ha vingut a calar foc. Ha vingut, com cada dia, a portar llenya per a la cuina de palau.

REI-SOL (A en PEP ESPURNA): Així, qui ets tu?

PEP ESPURNA: Em dic Pep Espurna i sóc el fill del llenyataire que viu a la casa del bosc.

REI-SOL (Als guàrdies): I que en sou, de brètols! Aneu, aneu!

GUÀRDIES 1 i 2: A les seves ordres, Majestat!

(Els dos guàrdies surten d'escena per un costat; el REI-SOL, el SAVI i el CANCELLER en surten per l'altre.)

ESCENA TERCERA

PEP ESPURNA i CLARA.

PEP ESPURNA: Gràcies d'haver-me salvat la vida.

CLARA: Tothom està molt nerviós, a palau. Diuen que demà el Sol s'apagarà i tots ens morirem de fred.

PEP ESPURNA: No hi ha motiu per tenir por. Un eclipsi de Sol és una cosa ben natural.

CLARA: Què en saps, dels estels?

PEP ESPURNA: De nit em passo moltes estones mirant-los, allà, a casa meva, a la clariana del bosc.

CLARA: Al bosc? No et fan por, les tempestes?

PEP ESPURNA: M'agrada veure com brillen els llamps des de la finestra de casa meva.

CLARA: Els llamps em fan por.

PEP ESPURNA: Són impressionants. Tenen tanta força, els llamps!

CLARA: Sí que en tenen, per fer mal...

PEP ESPURNA: Poden cremar un arbre en un instant. Si algun dia poguéssim aconseguir que la seva força servís per fer el bé, ens fos útil...

CLARA: I per què podria servir-nos, la força d'un llamp?

PEP ESPURNA: Per fer llum durant la nit, escalfor a l'hivern...

CLARA: Mai no havia sentit res de semblant.

PEP ESPURNA: Si poguéssim fer nostra l'energia del llamp, podríem transformar el món. Amb la seva llum veuríem coses que mai no hem pogut veure encara, coses que ara ni tan sols podem imaginar.

CLARA: Però el llamp s'apaga de seguida, brilla un instant i desapareix.

PEP ESPURNA: Potser si el fiquéssim dins d'una ampolla no s'apagaria.

CLARA: Un llamp dins d'una ampolla?

(Se senten passes que s'acosten. En PEP ESPURNA i la CLARA se'n van de pressa.)

ESCENA QUARTA

Entren el REI-SOL i la REINA.

REI-SOL: T'agrada el meu vestit nou? Oi que m'està bé?

REINA: T'estàs hores i hores davant el mirall i no veus el que passa al teu voltant.

REI-SOL: Tothom gira i gira al meu voltant: els estels, els planetes, els treballadors, els criats, les minyones, els comerciants, els pagesos, els nobles, tots giren al meu voltant. És clar, com que sóc el centre...

REINA: El centre de què?

REI-SOL: El centre de l'univers, sóc el Rei-Sol.

REINA (Mofeta): Si tu ets el Sol jo sóc la Lluna. Fas molta llum, però ets cec! No saps que la princesa, la teva filla, es passa el dia festejant amb el noi de la llenya?

REI-SOL: L'he conegut aquest matí i sembla un bon noi.

REINA: No et preocupa que la teva filla, la princesa, es faci amb un pagès?

REI-SOL: Què vols dir?

REINA: A palau tothom murmura. El noi no solament porta llenya a palau, sinó que amb la princesa tenen llargues converses a la vora del foc.

REI-SOL: No hi veig cap mal. És bo que la noblesa parli amb el poble, mantenint, és clar, la distància deguda.

REINA: Encara no ho saps tot: aquest noi està sonat. Diuen que vol caçar un llamp com qui caça una papallona.

REI-SOL: Per què un llamp?

REINA: Per fer llum.

REI-SOL: Com? Que no fa prou llum el Rei, és a dir, jo? Guàrdies!

ESCENA CINQUENA

Entra el CANCELLER.

CANCELLER: Majestat, podeu escoltar-me, ara?

REI-SOL: No, però parleu, parleu...

CANCELLER: Els pagesos i els pescadors estan molt enfadats.

(Entren els guàrdies.)

GUÀRDIES 1 i 2: A les vostres ordres, Majestat!

REI-SOL: Porteu-me de seguida el noi de la llenya!

(Mutis dels guàrdies. Entra en Siset, pagès.)

Siset: Majestat, la collita ha estat dolenta i els soldats s'han emportat el poc blat que ens quedava per viure.

CANCELLER (A en Siset): Qui t'ha donat permís per entrar a palau? Guàrdies!

REI-SOL (A/ CANCELLER): No t'enfadis, Cancellier, m'agrada parlar amb el poble. *(A en Siset.)* Benvolgut vassall, jo sóc el vostre Sol. Si no m'alimenteu, no podré fer llum i no podré escalfar la terra, el blat no creixerà...

(Entra la LAIA, pescadora.)

LAIA: Majestat, els vostres soldats ens han buidat les xarxes i només hi han deixat quatre sardines per a nosaltres...

(Entra en PRIMFILAT, sastre.)

PRIMFILAT: Majestat, sóc el sastre de palau i us recordo que encara em deveu els tres darrers vestits que us he fet.

(Entra l'ESTEVE, botiguer.)

ESTEVE: Majestat, sóc botiguer. Ningú no té diners per comprar res, no puc pagar l'impost que em demaneu.

(Entren els guàrdies amb en PEP ESPURNA, que porten agafat pels braços.)

REI-SOL (Als guàrdies): Deixeu estar aquest noi. Qui us ha dit que el portéssiu presoner? En comptes d'això, traieu de seguida tota aquesta gent del meu davant!

(Els guàrdies deixen lliure en PEP ESPURNA.)

GUÀRDIES 1 i 2 (A la gent del poble): Vinga, fora tots de palau, ordres del Rei-Sol!

(Els guàrdies fan fora en SISET, la LAIA, l'ESTEVE i en PRIMFILAT, i surten també d'escena.)

ESCENA SISENA

REI-SOL, REINA i PEP ESPURNA.

REI-SOL (A en PEP ESPURNA): M'han dit que t'agrada molt mirar el cel. Diques, no saps fer res més útil que mirar els estels?

PEP ESPURNA: També sé fer foc.

REI-SOL: Vejam, digues com en fas.

PEP ESPURNA: Sí, Majestat. S'agafa un tronc ben prim i es fa girar ben de pressa sobre un tros de fusta fins que s'encén.

REI-SOL: I com és, això?

PEP ESPURNA: És degut a l'energia, Majestat.

REI-SOL: Energia?

PEP ESPURNA: Totes les coses en tenen. El ferro en té molta, i les granotes també; no heu vist com estiren les potes de cop?

REI-SOL: I els llamps?

PEP ESPURNA: Els llamps també en tenen molta. Per això fan tanta llum.

REI-SOL: Però el Sol encara en fa més, de llum.

PEP ESPURNA: Sí, Majestat, però no pas de nit...

REI-SOL: De nit? De nit el Sol dorm, com tothom.

(Entra el CANCELLER.)

CANCELLER: Majestat, els pagesos, els pescadors, el sastre...

(Se senten crits contra el REI-SOL.)

REI-SOL: Ja hi tornem? Vinga, digueu-me d'una vegada què passa.

CANCELLER: ...els botiguers, els ferrers, els paletes, els fusters...

REI-SOL: No cal que continueu, ja ho he entès. El poble es revolta contra el seu rei. Per què em fan això, a mi? Jo, que els dono llum i escalfor... Jo, que sóc com el seu pare... Per què no m'estimen? Han oblidat que tots, nobles i vassalls, formem part d'una mateixa família? Com els ho podria demostrar, això?

REINA: Aquí no cal demostrar res. Guàrdies!

REI-SOL: Tots som fills de Déu.

CANCELLER (A/ REI-SOL): La gent del poble no ho veu de la mateixa manera, Majestat.

REINA: Ni jo tampoc. Aquesta colla de pòtols no són com nosaltres.

REI-SOL (*Reflexiona. A/ CANCELLER*): Obriu el balcó!

REINA (A/ REI-SOL): Que us heu tornat boig? Si sortiu al balcó, la xusma us trencarà el cap d'un cop de roc.

REI-SOL: No us ho cregueu pas. Quan em vegin, tan resplendent, quedaran tots enlluernats. Obriu les portes del balcó! He tingut una idea lluminosa, com totes les meves idees.

(El CANCELLER, de cara al públic, fa com qui obre les portes d'un balcó. El REI-SOL se situa al prosceni, de cara al públic. Deixa de sentir-se la cridòria.)

REI-SOL: Estimat poble meu. Ja sé que esteu molt enfadats, però... per què ens hem de barallar? Tots formem part d'una mateixa família. Aquell pagès que tant cridava, cridaria així contra el seu pare? Doncs bé, no és el rei el pare de tots vosaltres? No us ho creieu? Voleu que us demostrï que vosaltres, la gent del poble, i nosaltres, la gent de palau, som una mateixa família? *(A en PEP ESPURNA)* Acosta't, noi.

REINA (*Per a ella mateixa*): Què vol demostrar ara, aquest ximple?

(En PEP ESPURNA s'acosta a/ REI-SOL.)

REI-SOL: Com et dius, que ja no me'n recordo?

PEP ESPURNA: Pep Espurna i sóc el fill del llenyataire.

REI-SOL (*De cara al públic*): Aquest és en Pep Espurna, el fill del llenyataire. Tots el coneixeu, és un treballador com vosaltres, és un noi senzill, un noi del poble.

REINA (A/ REI-SOL): On vols anar a parar, brètol?

REI-SOL: Vet aquí la gran notícia. Em plau comunicar-vos que ben aviat celebrarem el casament de la meva filla, la princesa Clara, amb el jove Pep Espurna, aquest noi humil com tots vosaltres.

REINA (A/ REI-SOL): Que us heu begut l'enteniment? La princesa casada amb un vulgar treballador!

REI-SOL: Aquesta és la meva voluntat. Estimats fills meus, ja no hi ha motiu per barallar-nos, nobles i treballadors tots serem a partir d'ara de la mateixa família. El casament serà demà mateix, a les dotze del migdia. Tots sou convidats a la gran festa. Menjareu, beureu i ballareu, i us oblidareu de tots els vostres problemes.

CANCELLER: Però, Majestat, demà justament serà el dia de l'eclipsi; ho diu el savi de palau.

REI-SOL: Eclipsi? Que vingui el savi.

(Entra el SAVI.)

REI-SOL (A/ SAVI): Expliqueu-me què és, això de l'eclipsi.

SAVI: Demà a les dotze del migdia la Lluna taparà el Sol i el país s'enfonsarà en les tenebres.

REI-SOL: La Lluna? Dius que la Lluna apagarà el Sol?

SAVI: Majestat, vull dir que la Lluna se situarà entre el Sol i la Terra, de manera que el nostre país es quedarà a les fosques.

REI-SOL: La Lluna vol apagar el Rei-Sol! La Lluna vol deixar el meu regne a les fosques! Traïdora! Aneu-vos-en, aneu-vos-en tots del meu davant. El Sol ha d'estar sol per poder pensar.

(La REINA, el SAVI i en PEP ESPURNA se'n van.)

CANCELLER: Així, Majestat, deixem el casament per a un altre dia?

REI-SOL: De cap manera! El casament serà demà o mai!

(El CANCELLER se'n va.)

ESCENA SETENA

REI-SOL: Guàrdies!

(Entren els dos guàrdies.)

REI-SOL (Als guàrdies): Heu vist alguna cosa estranya a palau?

GUÀRDIA 1: Tot el que hem vist no té res d'estrany.

REI-SOL: Conspiren contra el rei, em volen apagar...

GUÀRDIA 2: No en sabem res, Majestat.

REI-SOL: L'enemic del Rei-Sol vol enfonsar el nostre país en les tenebres. què serà del nostre país sense mi? Les collites es perdran, les flors es pansiran, tothom es morirà de fam i de fred. Heu de trobar de seguida el malvat que vol destruir el nostre país.

GUÀRDIA 1: Ens podríeu dir quina cara fa el nostre enemic?

REI-SOL: Hi ha dies que sembla un tall de meló, altres dies és rodona com un pa de ral.

GUÀRDIA 1: Rodona? Tal com el descriuiu, diríeu que l'enemic és la Lluna!

(Els guàrdies riuen.)

REI-SOL: Per què rieu, beneits? La Lluna és, en efecte, el nostre enemic.

GUÀRDIA 2: La Lluna? Ho dieu de debò?

REI-SOL: Goseu dubtar de la paraula del Rei?

GUÀRDIES 1 i 2: Això mai!

REI-SOL: Heu d'evitar que la Lluna se m'acosti. Heu d'agafar-la abans de les dotze del migdia de demà i l'heu de tancar a la presó de palau.

Guàrdies: A les seves ordres, Majestat!

(Mutis del REI-SOL.)

ESCENA VUITENA

GUÀRDIA 1: Ens hem ficat en un bon embolic.

GUÀRDIA 2: Agafar la Lluna! Com si fos la cosa més fàcil del món...

GUÀRDIA 1 (*Mirant enlaire*): Tu la veus?

GUÀRDIA 2: No, encara no deu haver sortit.

GUÀRDIA 1: Serà difícil agafar-la...

GUÀRDIA 2: Potser amb una escala...

GUÀRDIA 1: És molt amunt...

GUÀRDIA 2: Potser si pugéssim a la torre més alta...

GUÀRDIA 1: Però... vols dir que és la Lluna la que hem d'agafar i tancar a la presó?

GUÀRDIA 2: El Rei ho ha dit ben clar: la Lluna és la seva enemiga.

GUÀRDIA 1: Però la Lluna és un planeta, no una persona.

GUÀRDIA 2: Hem de fer presonera la Lluna, aquesta és l'ordre del nostre rei.

GUÀRDIA 1: Silenci, que sento fressa...

(Els dos guàrdies s'amaguen.)

ESCENA NOVENA

(*Entra la REINA.*)

REINA: No, no i no! He d'impedir que la princesa és casi amb aquell pagès. Seríem la riota de tota l'aristocràcia. He de fer alguna cosa per impedir que se celebri aquest casament. No vull tampoc que aquella colla de perdularis vinguin a embrutar les catifes de palau. (*Reflexiona.*) Peronella!

(*Entra la PERONELLA, la serventa.*)

REINA: Dignes, noia: no és demà el dia de l'eclipsi?

PERONELLA (*Espantada*): El savi de palau diu que demà a les dotze del migdia la Lluna tancarà el Sol.

REINA (*Somrient malèvolament*): A les dotze del migdia, a l'hora del casament, l'ombra de la Lluna s'estendrà sobre el nostre reialme.

PERONELLA: Sí, senyora, es farà de nit a ple dia.

GUÀRDIA 1 (*A GUÀRDIA 2*): Has sentit? Diuen que el Sol s'apagarà.

REINA: Llàstima que no pugui veure la cara que farà el rei quan es vegi envoltat de fosc. El casament no es podrà pas celebrar a les fosques.

GUÀRDIA 2 (*A GUÀRDIA 1*): Vols-t'hi jugar que aquesta és la Lluna? Vol apagar el nostre Rei, el Rei-Sol, vol envoltar-lo de fosc, no ho has sentit?

GUÀRDIA 1: Potser sí, però trobo que aquesta dona s'assembla a la Reina...

GUÀRDIA 2: No pot ser, la Reina no conspiraria contra el Rei. És la Lluna, ben segur, l'enemiga del rei, del Rei-Sol, el nostre rei.

GUÀRDIA 1: Doncs què esperem?

GUÀRDIA 2: Som-hi!

(Els guàrdies s'adrecen a la REINA tot apuntant-la amb les llances.)

GUÀRDIES 1 i 2: S'han acabat els romanços! Esteu detinguda per ordre del Rei!

GUÀRDIA 1: Ja no podreu deixar el nostre rei a les fosques!

REINA: Però què diuen aquest parell de brètols?

GUÀRDIES 1 i 2 *(Cantant i ballant a l'entorn de la REINA)*: La Lluna, la pruna, vestida de dol...

PERONELLA: Ximpls, que no veieu que és la Reina?

(Els guàrdies es queden immòbils i perplexos.)

REINA: Quin atreviment! Guàrdies! Guàrdies! Auxili! *(Pausa.)* Que no vénen, els guàrdies de palau?

GUÀRDIES 1 i 2: Els guàrdies som nosaltres, Majestat!

REINA: Doncs ja us podeu tancar a la presó vosaltres mateixos, per amenaçar la Reina.

GUÀRDIES 1 i 2: A les vostres ordres, Majestat!

(La REINA i la PERONELLA se'n van. Els guàrdies comencen a caminar cap a la sortida, s'aturen.)

GUÀRDIA 2 *(Mirant enlaire)*: Sembla que el cel es comença a enfosquir.

GUÀRDIA 1: Jo també ho veig tot cada vegada més fosc. Apa, anem.

GUÀRDIA 2: Cap a on?

GUÀRDIA 1: Ens hem ficat de peus a la galleda. Ja has sentit el que ha dit la Reina: cap a la presó.

GUÀRDIA 2: Ens hem de tancar a la presó nosaltres mateixos? I com ho podem fer, això?

GUÀRDIA 1: Hem d'obeir les ordres de la Reina.

GUÀRDIA 2: Sí, però com?

GUÀRDIA 1: Tu em fas presoner a mi, i jo te'n faig a tu.

(Els dos guàrdies se'n van.)

ACTE SEGON

ESCENA PRIMERA

El CANCELLER i el SAVI, un a cada costat del prosceni.

CANCELLER *(De cara al públic)*: Atenció! Atenció! El gran moment ha arribat! El casament de l'any!

SAVI *(De cara al públic)*: Allò que els astres anunciaven des de fa temps avui s'acomplirà, avui l'ombra de la Lluna cobrirà el nostre reialme.

CANCELLER: Avui és el gran dia. El dia de la unió de la reialesa i el poble.

SAVI: Un petit planeta de plata, la Lluna, avui s'unirà al Sol.

CANCELLER: Set modistes vesteixen la princesa per a la gran cerimònia. No us la perdeu: avui un noi del poble s'integra a la reialesa!

(Pel fons de l'escena, rere el CANCELLER i el SAVI, entra la CLARA corrents, s'atura i es gira. Porta un vestit senzill.)

CLARA: Vine, corre, de pressa! Que vols que ens trobin i ens facin anar al casament?

(Entra en PEP ESPURNA corrents.)

PEP ESPURNA: No en tinc gens de ganes, sobretot ara que estic a punt de fer un gran experiment.

CLARA: Què vols fer? ¿Ficar un llamp dins d'una ampolla?

PEP ESPURNA: Una màquina de fer llum.

(La CLARA i en PEP ESPURNA figura que continuen conversant, mentre el SAVI i el CANCELLER parlen al prosceni.)

SAVI: Al migdia es farà fosc, la marea inundarà camps, pobles i ciutats, les gallines se n'aniran a dormir i les tombes s'obriran.

CANCELLER: Aviat arribaran els convidats. Avui els reis més poderosos de la terra entraran en aquest palau.

PEP ESPURNA: Moltes coses canviaran en aquest món, després de l'eclipsi...

CLARA: El meu pare, el Rei-Sol, diu que res no canviarà mai, després de l'estiu ve la tardor, després l'hivern, després...

PEP ESPURNA: Pobre home! Es creu que ell és el Sol i que no s'ha d'apagar mai...

CLARA: Per a mi només és el meu pare.

CANCELLER: Guàrdies!

CLARA: Anem de pressa o ens descobriran.

(La CLARA i en PEP ESPURNA se'n van corrents.)

ESCENA SEGONA

(Entra la PERONELLA.)

PERONELLA: Els dos guàrdies de palau són a la presó.

CANCELLER: Els guàrdies a la presó? Qui els hi ha tancat?

PERONELLA: Ells mateixos s'hi han tancat.

CANCELLER: Quin parell de brètols! Que vinguin de seguida cap aquí.

(Mutis de la PERONELLA. Entren els guàrdies.)

GUÀRDIES 1 i 2: A les vostres ordres, Cancellier!

CANCELLER *(Als guàrdies)*: Escolteu atentament el que ara us diré. Ja són a prop de les dotze del migdia. En aquesta hora començarà la cerimònia del casament de la princesa i aquell noi, com es diu? En fi, aquell perdulari.

GUÀRDIA 2: També hi som convidats?

CANCELLER: Hi fareu una tasca molt important i molt difícil.

GUÀRDIA 1: Ja hi estem acostumats.

CANCELLER *(Indicant els costats de l'escenari)*: Per aquí entraran els reis, les princeses, els comtes, els marquesos. *(Indicant cap al públic)* Per allà els pagesos, els pescadors, els artesans, els treballadors i els botiguers. Heu d'evitar que es barregin uns i altres. Cada un dels dos grups ha d'ocupar el lloc que li pertoca, d'acord amb la seva condició social.

GUÀRDIA 2: Però el Rei no va dir que tots són una mateixa família? La noblesa i el poble han d'estar units, ho diu el Rei.

CANCELLER: Units, però no pas barrejats. Caldrà que estigueu atents perquè tot es faci com cal.

(Els guàrdies saluden el CANCELLER a tall militar i se situen un a cada costat de l'escenari.)

ESCENA TERCERA

Música solemne. Com ha indicat el CANCELLER, els aristòcrates entraran pels costats de l'escenari, avançaran fins al prosceni, es presentaran de cara al públic i se situaran al fons de l'escena. La gent

del poble entrarà per la sala i se situarà a la primera fila d'espectadors.

CANCELLER: Atenció!: Sa Majestat el Rei de les puces!

(Entra per la dreta el REI DE LES PUCES.)

REI DE LES PUCES *(Al públic)*: Jo sóc el Rei més poderós de la terra, sóc el Rei de les puces. El meu poble és nombrós. Voleu que us faci una demostració del meu poder? Puces a l'atac!

(Els guàrdies comencen a saltar i a gratar-se per tot arreu.)

GUÀRDIES 1 i 2 *(Al REI DE LES PUCES)*: Ens rendim, ens rendim, Majestat! Tingueu compassió de nosaltres!

REI DE LES PUCES: Puces, alto el foc!

(Els guàrdies es queden immòbils.)

CANCELLER: En Siset i la Marieta, pagesos!

(Entren en Siset i la MARIETA.)

Siset: Poc que havia vingut mai jo, a palau. Quin sostre tan alt!

MARIETA: Aquestes sabates em fan mal, tinc por de relliscar. Tan bé com es va amb espadenyes!

CANCELLER: El Rei del pol nord!

(Entra per la dreta el REI DEL POL NORD.)

REI DEL POL NORD: Vinc del pol nord, en sóc el rei. El meu poder és el glaç, la meva arma és el fred, la meva alegria és la neu.

CANCELLER: La Laia i en Baldiri, pescadors!

(Entren per l'esquerra la LAIA i en BALDIRI.)

BALDIRI: No haviem d'haver vingut.

LAIA: Els soldats del Rei ens hi han obligat, ja ho saps. A mi també m'agradaria més ser a la vora del mar.

CANCELLER: El Rei del no-res!

(Entra per la dreta el REI DEL NO-RES.)

REI DEL NO-RES: Tot el que viu ha de morir; per tant, tot és no-res. Jo sóc el Rei del no-res; per tant, sóc el Rei de tot.

SISET *(A la MARIETA)*: Has entès el que ha dit aquest beneit?

MARIETA: Els nobles no parlen com nosaltres.

CANCELLER: El Rei de la quinta forca!

(Pausa.)

VEU DEL REI DE LA QUINTA FORCA: Encara no he arribat, sóc lluny, sóc a la quinta forcaaaaa!.

CANCELLER: En Quim i la Quima, treballadors!

LAIA: Aquests són dels nostres.

(Entren en QUIM i la QUIMA.)

QUIM: En comptes de convidar-nos a les seves festes, més valdria que ens apugessin el sou.

QUIMA: El nuvi és amic nostre, és el fill del llenyataire.

QUIM: És un ximple, ves per què ha de casar-se amb una princesa... que no hi ha noies prou boniques al poble per a ell?

CANCELLER: El Rei deis Ganduls!

VEU: Sa Majestat el Rei dels Ganduls encara dorm!

CANCELLER: El senyor Primfilat, sastre, i el senyor Esteve, botiguer!

(Entren en PRIMFILAT i l'ESTEVE; el botiguer porta un pernil.)

PRIMFILAT: M'he fet aquest vestit amb els retalls de tots els vestits que he fet per al Rei.

LAIA (A PRIMFILAT): On aneu amb el pernil?

ESTEVE: He portat aquest pernil com a regal de casament. Els aristòcrates no m'agraden, però convé quedar-hi bé.

QUIM: Encara no els hem engreixat prou?

CANCELLER: Silenci! *(Pausa.)* El Rei de la barra!

(Entra per la dreta el REI DE LA BARRA amb una llarga barra de pa.)

REI DE LA BARRA: Com podeu veure, sóc el Rei de la barra. Els meus estimats súbdits, els forners, fan cada dia cinquanta barres com aquesta per a mi. Us agrada? Oi que fa goig? Però no us en donaré ni una llesca, la barra és tota meva.

BALDIRI: Ben cert que és el rei més barrut que he conegut mai.

QUIMA: Jo no el veig pas tan diferent dels altres. Has vist mai un rei que es guanyi el pa que menja?

CANCELLER: El Rei d'ell mateix!

(Entra per la dreta el REI D'ELL MATEIX.)

REI D'ELL MATEIX: Sóc el Rei de mi mateix. Sóc el meu senyor i sóc el meu servent. Però tinc un dubte: qui sóc realment?

CANCELLER: El marquès Rínxols d'Or i la comtessa Figaflor!

(Entren en RÍNXOLS D'OR i la FIGAFLO.)

RÍNXOLS D'OR: Quina vergonya! La meva cosina, la princesa, es casa amb un pòtol.

FIGAFLORE: Diuen que és un traginaire i es passa les tardes mirant el cel i fent experiments estranys.

RÍNXOLS D'OR: Aquest noi és perillós. Quina vergonya tenir-lo per parent, quina vergonya!

CANCELLER: En Peret i en Pastafang, paletes!

(Entren en PERET i en PASTAFANG.)

PERET: Em pots dir què hi fem tu i jo, aquí?

PASTAFANG: Hi farem un bon dinar, que ja ens convé.

PERET *(Saludant la LAIA amb la mà)*: Mira, mira, la Laia! Ep, Laia!

PASTAFANG: I en Quim, allà hi ha en Quim.

CANCELLER: Silenci! Quina xusma! Guàrdies, feu callar aquests malparlats!

GUÀRDIA 1: A callar tothom!

GUÀRDIA 2 *(A GUÀRDIA 1)*: Calla tu també!

GUÀRDIA 1: I tu!

GUÀRDIA 2: I tu!

ESCENA QUARTA

CANCELLER: Silenci! El Rei de les balances!

(Entra el REI DE LES BALANCES; porta unes balances amb els plats desequilibrats: el de l'esquerra pesa més que el de la dreta.)

PASTAFANG (A/ REI DE LES BALANCES): Teniu les balances molt desequilibrades.

REI DE LES BALANCES: Aquestes balances representen el meu país.

LAIA: Què hi ha, al plat de baix?

REI DE LES BALANCES: Els pobres.

QUIMA: I al plat de dalt?

REI DE LES BALANCES: Els nobles i els rics. Ja ho veieu, el meu país és molt ordenat: cadascú hi té el seu plat.

CANCELLER: La Joana Martell i en Ton Ribot, fusters!

(Entren la JOANA i en TON.)

JOANA (A en TON): El Rei ens vol enganyar convidant-nos a la festa.

TON: Es creu que amb una copa de bon vi ja en tindrem prou per ser feliços.

CANCELLER: El Rei de l'aire!

(Tots els personatges miren cap enlaire. Entra el REI DE L'AIRE coixejant i amb el cap embenat.)

REI DE L'AIRE: Ja no sóc el Rei de l'aire. Vivia a dalt, al cim d'un núvol, però aquest matí ha plogut, el núvol s'ha desfet i jo he perdut el meu tron celestial.

CANCELLER: El Rei de les olles!

(Entra el REI DE LES OLLES.)

REI DE LES OLLES: He vingut a la festa perquè m'han dit que hi haurà carn d'olla. Al meu país tenim moltes olles, però no tenim res per fer-hi bullir.

CANCELLER: El Rei deis acudits!

(Entra per la dreta el REI DELS ACUDITS.)

REI DELS ACUDITS: Endevina, endevinalla:

No té cames i camina,
té ales però no vola,
té la forma de cassola;
a veure qui l'endevina?

CANCELLER: El Rei del barret!

(Entra per la dreta el REI DEL BARRET.)

REI DEL BARRET: Majestats, poble estimat: el meu barret és màgic. *(Es treu el barret.)* Fixeu-vos, no hi ha res a dintre. *(Posa el barret de cap per avall.)* Ara comptaré fins a tres: un, dos, tres! *(Pausa. Mirant l'interior del barret.)* Apa, surt, no siguis tímid. *(Al públic.)* Aquí dins hi ha un conill, però li fa vergonya sortir davant de tanta gent. *(Fica la mà dins el barret i en treu una pastanaga.)* És estrany; només hi ha una pastanaga! On és, el conill? *(Comença a buscar el conill per l'escena.)*

QUIM (Al REI DEL BARRET): Se'l deuen haver menjat els vostres criats.

REI DEL BARRET: No entenc per què haurien de fer-ho, a ells ja els dono pastanagues per menjar...

REI DELS ACUDITS: Endevina endevinalla:

Una cosa rodona com un plat.
Tururut! Ja s'ha acabat!

LAIA: La Lluna!

(Entra pel centre la REINA disfressada de Lluna, i al seu darrere la PERONELLA.)

REINA (*Al públic*):

M'he posat aquest vestit
perquè el dia serà nit.

SISET: Fixa't: hi ha més reis que treballadors.

MARIETA: Aquesta és la festa dels nobles, no pas la nostra.

CANCELLER: Silenci!

GUÀRDIA 1: Silenci!

GUÀRDIA 2: Silenci!

CANCELLER: El Rei-Sol!

ESCENA CINQUENA

La llum de l'escenari es comença a apagar.

RÍNXOLS D'OR (*espantat*): Mira, es fa fosc.

BALDIRI: El Rei-Sol arriba en el millor moment.

SISET (*A la MARIETA, mirant enlaira*): Un núvol ha tapat el Sol.

MARIETA: Convé que plogui.

REI DE LES PUCES: Tinc fred, les meves puces es moriran...

SAVI: Potser és l'hora de l'eclipsi...

FIGAFLOR: La foscor em fa por! Que no ve, el Rei-Sol?

QUIM: Els aristòcrates tremolen.

QUIMA: Es deuen pensar que el seu Rei es mor.

CANCELLER: Enceneu els llums! Porteu espelmes!

REI DE LA BARRA: Ara que no em veu ningú em menjaré la barra.

REI D'ELL MATEIX: On sóc? On sóc? No em veig... Algú de vosaltres m'ha vist?

PRIMFILAT: Ara no trobaré l'ull de l'agulla.

REI DEL POL NORD: El fred em va bé, però la foscor m'espanta.

CANCELLER: Espelmes! Espelmes! Necessitem espelmes!

REI DEL NO-RES: No veig res, res, res.

ESTEVE: Si es fa fosc, no veuré els cèntims que em paguen.

PASTAFANG: No sé pas com tornarem a casa, a les fosques.

MARIETA: Que no ho veus, que és un cap de núvol?

RÍNXOLS D'OR: Em sembla que es prepara una revolució.

PERET: Em fa por que ens quedarem sense sopar.

FIGAFLOR: Tinc por, he vist un fantasma! Auxili!

CANCELLER (*Corrent d'una banda a l'altra*): Espelmes! Llums! Enceneu els llums!

ESCENA SISENA

L'escenari s'il·lumina de nou. Entra el REI-SOL.

REI-SOL (*Rient*): Ningú no ha de tenir por, jo sóc el Rei-Sol i arreu on vaig tot s'il·lumina al meu entorn.

(Tots els aristòcrates aplaudeixen al REI-SOL.)

MARIETA: Aquest és el Rei-Sol? Mai no l'havia vist de tan a prop.

FIGAFLORE (Agenollant-se davant el REI-SOL): Gràcies, Majestat; em sentia tan desempaada a les fosques...

QUIM: I quina disfressa que porta!

SISET: No podria pas anar a fangar, amb aquest vestit!

PASTAFANG: Ell no hi ha pas d'anar, això ens toca fer-ho a nosaltres.

LAIA: A mi em faria vergonya, anar vestida així!

REI-SOL: Benvinguts tots a la gran festa d'avui, la festa de la germanor. La unió de la princesa i el treballador representa la unió de la noblesa i el poble.

QUIM: Què vol dir amb això? Que ja no haurem de treballar mai més?

BALDIRI: Es veu que a partir d'ara tots serem aristòcrates.

LAIA: Així, no farem res?

PERET: Farem el que fan els aristòcrates: estrenar vestits, anar a sopars, a casaments, viatjar...

MARIETA: Que avorrit! No sé pas si m'agradarà, aquesta nova vida...

REI-SOL: Dono la benvinguda als reis que han acceptat la meua invitació. La seva presència ens honora. Són reis certament poderosos, el Rei del pol nord regna sobre el glaç, però el Sol podria igualar el seu reialme... Sense el Sol, és a dir, sense el Rei que ocupa el centre de l'univers, les puces es morien i l'estimada princesa Figaflor es marciria. Però estigueu tranquils, em sento més resplendent que mai.

(Els aristòcrates tornen a aplaudir.)

ESCENA SETENA

Comencen a sonar dotze campanades. L'escenari es va enfosquint. Entra el SAVI.

CANCELLER: Però, què passa? Es torna a fer fosc...

PASTAFANG: Un altre cap de núvol?

REINA (*A/ REI-SOL, mofeta*): Majestat, avui us veig una mica apagat...

SISET: Ara sí que es fa fosc de debò.

REI-SOL: Estic una mica marejat.

SAVI: El que s'havia d'acomplir s'acompleix. És l'hora de l'eclipsi.

REI-SOL: Què em passa? M'estic apagant...

RÍNXOLS D'OR: Això és la revolució! Guàrdies, guàrdies!

CANCELLER: Guàrdies!

REINA (*Satisfeta*): El casament s'ha acabat abans de començar.

REI-SOL: M'apago, m'apago, porteu-me un mica de foc, aneu a buscar el noi de la llenya, que encenguí una foguera per a mi, potser així em revifaré...

REI DEL POL NORD: La neu és blanca, però ara ho veig tot negre.

REI DEL BARRET: Si pogués fer sortir llum del meu barret!

REI DE LES OLLES: Ai, ai, ai que m'entrebanqué, cauré i se'm trencaran les olles.

REI DE L'AIRE: Pobre de mi! El Rei de l'aire colgat sota terra!

REI DE LES BALANCES: Aquestes balances s'han trastocat: ja no sé qui és a dalt i qui a baix.

REI DELS ACUDITS: Aquí hi ha un gos, aquí hi ha un gat, aquest conté s'ha acabat.

(L'escenari continua enfosquint-se com més va més. El REI-SOL està molt marejat.)

GUÀRDIES 1 i 2: El Rei-Sol s'apaga!

CANCELLER: La Lluna és la culpable!

RÍNXOLS D'OR: Els republicans són els culpables!

REINA: Visca! El casament no pot celebrar-se! La meva filla no es casarà amb el pagès! Els grans som els grans i el poble que se'n vagi a pastar fang!

REI DEL NO-RES: A les fosques els grans ja no som res, només ombres...

FIGAFLOR: Em marceixo, auxili!

PERET: On és, la sortida?

BALDIRI: Cap aquí!, cap aquí!

CANCELLER: Guàrdies, ordre!, ordre! Els reis no es poden barrejar amb el poble!

GUÀRDIA 2: No veig res! No veig res!

SAVI: A les fosques tots som iguals, nobles i plebeus, rics i pobres, reis i treballadors...

REI-SOL: La Lluna m'ha traït. Ja només sóc l'ombra del que era...

CANCELLER: Això és el caos, la fi del món!

REI DE LES PUCES: Les meves puces es moren!

REI D'ELL MATEIX: M'he perdut, no em trobo, m'he perdut!

REI-SOL: Donaria tot el meu regne per una espurna, el meu regne per una espurna!

REI DE LA QUINTA FORCA: Sóc a la quinta forca, no trobo el camí...

SAVI: Som ombres, ombres perdudes en la fosca de l'eclipsi...

(L'escenari s'ha enfosquit del tot. En la foscor, els nobles surten de l'escenari i hi puja la gent del poble.)

ESCENA VUITENA

Silenci. Pausa llarga. A poc a poc es va il·luminant l'escenari. La llum descobreix els personatges de la gent del poble, immòbils al fons. Al centre hi ha la CLARA i en PEP ESPURNA; al seu entorn, en Siset, la MARIETA, la LAIA, en BALDIRI, en QUIM, la QUIMA, en PERET, en PASTAFANG i la PERONELLA.

(Tots els personatges miren enlaire, sorpresos, meravellats. Cadascun d'ells avançarà fins al prosceni i començarà a parlar.)

CLARA: Mira, es fa clar!

PEP ESPURNA: La fosca es va esvaint.

LAIA: És una llum més neta.

Siset: És una nova llum.

PERONELLA: La Lluna ha passat per davant del Sol.

MARIETA: El dia s'ha fet nit, i un altre temps ja comença.

ESTEVE: Un temps que il·lumina cel i terra.

PERET: Mai no havia vist un cel tan clar.

QUIMA: Un cel tan blau.

JOANA: Un cel tan pur.

PASTAFANG: Un cel tan gran.

QUIM: Han tornat les orenetes.

BALDIRI: L'aire és ple de volts.

CLARA: L'aire és ple d'ales i cants.

LAIA: Tot em sembla diferent sota aquesta llum resplendent.

SISET: Els camps de blat amb les espigues altes.

PERONELLA: La verdor dels prats.

BALDIRI: L'alegria dels rius.

MARIETA: L'abraçada dels arbres.

PRIMFILAT: Faré un vestit blanc per a tots.

PEP ESPURNA: Avui comença un nou món.

PERET: Els reis han desaparegut en la foscor de l'eclipsi.

QUIMA: I amb els reis s'han esvaït tots els nobles.

PASTAFANG: No volem la falsa llum de l'or i el diamant.

CLARA: Aquesta és la llum de tots.

TON: La llum que a tots ens il·lumina.

MARIETA: La llum que fecunda els camps.

QUIM: La llum de la saviesa.

PERONELLA: La llum sense ombres d'aquest migdia d'avui.

PERET: La llum que deslliurarà el món...

SISET: ...de la misèria fosca,

BALDIRI: ...de la ignorància,

QUIMA: ...de la pobresa, de la tristesa i de la desesperació.

PEP ESPURNA: La nova llum...

PASTAFANG: ...que ens obrirà a altres horitzons,

QUIM: ...a nous coneixements.

LAIA: La llum de l'alegria.

MARIETA: La llum de la música.

PEP ESPURNA: La llum de tots.

CLARA: La llum del nou segle.